

Chloe
Michelle
Howarth

*našcivé
léto*

přeložila
Lucie Mikolajková

palčivé
léto

palčivé léto

Chloe
Michelle
Howarth

přeložila
Lucie Mikolajková

Sunburn

Copyright © Chloe Michelle Howarth, 2023

All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Lucie Mikolajková, 2026

Cover © Adéla Korbělářová, 2026

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2026

ISBN 978-80-277-8694-7

Pro Erin

Je právě čas mezi narozením a porážkou. Nastalo další léto. Celé dny jen čekám, až se něco stane. Něco nádherného, ale klidně i tragického. Nestane se nikdy nic.

Na venkově je to těžké: není tu co dělat ani kam jít. V létě ubíhá život pomalu, jako jeden jediný vleklý západ slunce. Ale v Crossmore se takhle asi jeví každý den, zvlášť v tomhle složitém věku. Bez pravidelnosti, kterou poskytuje škola, a bez vymožeností, jež jsou k mání ve městě, se člověk může leda tak poflakovat po vesnici. Matka tomu říká zevlování. Jako by mě v létě měla ještě míň ráda než jindy. Vlastně to chápu. Vzhledem k mé nově nalezené vášni pro alkohol, hrozbě nějakého zpackaného pokusu o sex a věčné frustraci ani nečekám, že by mě měla obzvlášť v lásce. Někdy štvu samu sebe skoro tolik, jako lezu na nervy jí. Ano, jsem v hodně ošemetném věku.

Možná že když bylo mojí matce stejně, byla taky taková. Třeba taky pociťovala podobné vzrušení, když se dělila s kamarádkami o cigaretu nebo přišla domů pozdě. Možná už zapomněla, jaké je zažít jen prchavé chvílky

nezávislosti. Tyhle záblesky pro mě znamenají všechno. Není nic lepšího než si připadat dospělá. Jako bych v takových chvílích byla sama sebou, a to je podle mě důležité. V poslední době se opravdu snažím přijít na to, kdo vlastně jsem. Musím přece být něco víc než jenom nejlepší kamarádka Martina Burkea nebo jedna z ostatních holek nebo dcera Nolanových. Jenomže přesně nevím co.

Dneska jsme se s Martinem vydali po dlouhé, hrboлатé cestě do vesnice. Lidi si nás pořád berou do úst, ale jsme jenom kamarádi. I když nakonec z nás nejspíš bude něco víc. Popravdě se mi na to nechce moc myslet. Je mi s ním prostě dobře, to je všechno. S ním mi jde všechno líp než bez něj.

Když nám bylo osm, vzali Burkeovi Martina ze Státní školy svaté Anny a dali ho místo toho ke svatému Ondřejovi, což je dvacet minut odsud. Jeho starší bratr měl nějaké problémy s učiteli a rodiče nechtěli, aby se historie opakovala. Takže musel jinam. Myslela jsem si, že si jeho nepřítomnosti ani nevšimnu. Kromě jedné divoké líbací honěné na dvoře jsme si spolu ve škole nikdy moc nehráli. Netušila jsem, po čem by se mi mělo stýskat. Jenomže pak zmizel a mně se po něm stýskalo den co den. Připadala jsem si hrozně vyčleněná. Ještě hodně dlouho jsem při každém ohlédnutí čekala, že spatřím, jak se na mě Martin usmívá. Přizpůsobit se je ale pro děti snadné. Jednoduše jsem si na to prázdné místo zvykla a bylo to v pohodě. Byla jsem přece jedna z holek, i když jsem s žádnými nekamarádila. Když jsme měli školu dlouho a mně se po něm zastesklo, představovala jsem si, jak budeme mít v den prvního přijímání svatbu. Naše školy ho vždycky mívaly společně ještě s irskojazyčnou školou, a i tak se sešlo nanejvýš třicet dětí. Věděla jsem, že

Martin půjde k oltáři v obleku a já budu mít bílé šaty, takže by to i vypadalo, jak má. Plánovala jsem si, že až Martin řekne „amen“, dám mu pusku a budeme svoji. Sen to byl prostinký, a kdybych to opravdu udělala, nejspíš by se na mě nikdo ani moc nezlobil. Možná by to všem přišlo vtipné a ještě dlouho by se na to vzpomínalo.

Doprovodí mě až k bufetu, kde už na mě čekají holky. Martin s ostatními kluky dorazí později. Dřív jsme se nikdy takhle nerozdělovali. Rozpadli jsme se někdy v době, kdy se Maria Kealyová začala dívat na kluky jako na kluky. Co zajímá Mariu, to musí zajímat i celý zbytek party, a tak jsme najednou všechny začaly po klucích bláznit. Kdybychom s Martinem nebyli jako dva magnety, možná by se s nimi holky nikdy bavit nezačaly. Pořád čekám, kdy začnu mít z kluků vítr, ale často se bojím víc holek než jich. Než se ze mě stala jakási spojka mezi oběma skupinami, myslela jsem si o sobě, že jsem hrozně ostýchavá, takový roztřesený lísteček. Ale teď vím, že žádný lísteček nejsem. Jsem pevná větev. Spojuju květ s kůrou. Díky tomu, že jsou holky ustrašené, mi došlo, jak jsem sama odvážná. Ale možná prostě z kluků nepadám do mdlob jako ostatní. Holky se teď úplně hroutí, když se kluci objeví. Doufám, že jsem jenom trochu pozadu a za pár měsíců se začnu taky hroutit. Je k nevydržení, když necítím to, co všichni ostatní.

Bufet má prosklené stěny a pořád dokola tam vyhrává stejné eurodanceové album. Uvnitř zahlédnu holky. Je tam i Maria. Nekonečně půvabná Maria, s kudrnatými vlasy, špičatým nosíkem a dlouhým, vzpřímeným trupem. A pak je tu taky zářivě plavá Eimear a Joan, která má vlasy trochu tmavší, slámově žluté. Bernadette, jejíž chrup by zoufale potřeboval rovnítko, a Patricia, kterou přes ty

její pihy skoro není vidět. A hlavně Susanna, překrásná jako sluneční paprsek, s bundou složenou na židli, aby mi držela místo. Stěny jsou obložené bílými kachličkami a dlouhé zářivky na stropě vrhají na mladé tváře stíny. Zvonek nade dveřmi oznámí můj příchod, takže se po mně všechny podívají. Jak by mě teď asi popsaly? Susanna sundá ze židle semišovou bundu v odstínu velbloudí srsti, abych si mohla sednout. „Vintage,“ oznámí mi, než stihnu cokoli říct.

Mohlo mě to napadnout. Spousta mého oblečení by se taky dala považovat za vintage. Dostala jsem je od starších sester, něco mám dokonce i po mámě. Ale moje vintage svršky kdovíproč nepůsobí tak cool jako ty Susanniny. Ona je někde úplně jinde než my: má dvakrát propíchnuté uši, vlastní kazeták a jednou zdědí pořádný balík.

Ze smaženého jídla se nám všem dělají bedřary, ale stejně si ho pořád dáváme. Bernadette nic nejí, protože nechce mít plnou pusku hranolků, až dorazí kluci. Bernadette před lidmi nejí nikdy – myslím, že naposledy jsem ji viděla vzít něco do úst někdy na základce. Sedí na krajíčku židle a olizuje si zuby, jako by měla pocit, že je má špinavé. Joan, jejíž oválná tvář je z nás všech postižená pubertou asi nejvíc, vznese prostou otázku, která mezi námi zažehne hotový požár.

„Něco nového o maturitáku?“

Tohle léto je pro nás maturitní ples snad důležitější než dýchání. Předchozí roky bychom o něj možná projevily zájem v den, kdy se koná, a podrbyly si o tom, kdo s kým jde a jaké má šaty. Letos se ale nebavíme o ničem jiném. Vlastně ani nevím proč. Možná proto, že je to jen za pár týdnů, takže to zkrátka visí ve vzduchu. Anebo

proto, že o maturitním plese přestáváme pouze fantazírovat a stává se pro nás realitou. Jdeme teprve do čtvrtáku, takže by nás na něj nikdo nepozval, ale holky z pátáku už klidně a těch známe spoustu. Anebo nás možná prostě jen baví drbat ostatní.

Mariina sestra Sorcha je teď v pátáku a je ohromně populární, takže máme přístup k informacím z první ruky a víme všechno o starších holkách i o tom, co vyvádějí. Drby se prostě roznesou. Dozvím se je, i když je vlastně ani slyšet nechci, takže vím o starších holkách úplně všechno – třeba která propadá z jakého předmětu, kterou podvedl její kluk a která jede v drogách. Od Sorchy se dozvídáme i ty úplně nejtajnější podrobnosti, takže například víme, že Laragh Donnolleyová nosí na tělo-cvik červenou podprsenku, stahuje si ramínka a doufá, že si toho někdo všimne. Já mám všechny podprsenky bílé a kupují se ve velkém balení. V porovnání s těmi, jaké nosí Laragh, mi připadají dětinské a zároveň jako pro babky. Kdyby starší holky věděly, jak je zbožňujeme, a kdyby zjistily, jak intimní věci se o nich dozvídáme, bylo by mi tak trapně, že bych snad musela změnit školu. Ale nejspíš to musejí tušit, zvlášť když vidí, jak na ně zíráme s otevřenou pusou a vykulenýma očima, když jdou kolem. Tenhle obdiv podle mě patří k přirozenému řádu věcí. Funguje to tak už od základky. Jedna z jeptišek třeba některou z nich poslala s nějakým úkolem k nám na dvorek a my se na ni sesypaly jako vosy na med.

Mohly bychom se bavit o spoustě jiných věcí, ale místo toho mluvíme o podprsenkách, klucích a maturitáku. I když nás stravují pocity, které bychom zoufale potřebovaly probrat, stejně se radši bavíme o takovýchhle věcech. Nikdo nechce kazit náladu. Představovat si šaty

na maturiták je příjemnější než rozebírat vlastní pocity. Příšerné lesklé saténové šaty v křiklavých barvách jsou přesně věci, díky nimž nemusíme myslet na vlastní trápení, ať už je to dobře, nebo špatně. Naše vysněné šaty, šaty, které bychom vybraly ostatním, i šaty z minulých let, které nám přišly hnusné. Daly jsme dohromady všechno, co víme o lidech, co už tvoří pár, a zbylé kluky ze šestáku si rozdělujeme mezi sebe, jako bychom u nich měly nějakou šanci. Představovat si něco takového by už asi mělo být v našem věku trapné, ale je to naše soukromá hra, takže to snad nevadí.

Nejhorší částí tohoto společného snění jsou vždycy partneři, protože všichni dobří kluci už jsou zadání. Stačí jeden špatný návrh a člověku zůstane nějaký kluk na krku už navždycky. Eimear kdysi jen tak plácla, že by to Bernadette slušelo s Dannym O'Neillem, co je o rok výš, a to jenom proto, že mají oba kudrnaté vlasy a pihy. Možná tím chtěla říct, že jsou si podobní, ne že by jim to spolu slušelo. Takové teoretické párování může holku pronásledovat po zbytek života. Od chvíle, kdy to Eimear řekla, se pokaždé, když Bernadette zmíní nějakého kluka, někdo otočí a řekne:

„A co chudák Danny?“

A poslední dobou už Bernadette taky začala říkat:

„No jo, jasně, samozřejmě je tu ještě Danny.“

Nikdy se jí nelíbil, ale všechny víme, ona to ví taky a on už to začíná tušit, že až jednou dojde na náš vlastní maturiták, půjdou spolu. Takových předurčených párů existuje spousta a mě s Martinem mezi ně často počítají. Abych se tomu vyhnula, dobírám si Bernadette kvůli Dannymu.

„Niamh Mc prý pozvali už dva kluci!“

Niamh McNamarová, zářivá bohyně školy sv. Josefa. Mohla bych o ní mluvit celý den a nepřipadala bych si hloupě, protože by to byla rozprava o božství. Je krásnější a neposkvrněnější než kterákoliv holka v Crossmore, něco jako naše ikona. O jejích známkách nám Sorcha nedokáže nic říct. Její ramínka od podprsenky jsme nikdy nezahlédly. Je tak decentní, tak důstojná. Plně vyspělá, laskavá, inteligentní, přesladká Niamh se sestřenicemi v Anglii, které jí poslaly šaty na maturiták až z Londýna. Chodí teprve do pátáku, ale kluci ze šestáku už se o ni perou.

„Dva kluci? To se tak někdo má.“

„Jo, samozřejmě ji nejdřív pozval Séan, ale teď ji prý požádal i John.“

„Představte si, že by si vybrala Johna místo Séana!“

Zatímco jím, Bernadette ze mě nespouští pohled.

„To by snad nebyla normální.“

„No jo, ale prý to fakt udělala.“

Maria je tak roztomilá. Všichni ji mají rádi.

„Jako by si někdo mohl vybrat kohokoliv, když může mít Séana!“

Při pomýšlení na Séana O'Sullivanova se nad stolem ozve jednohlasný povzdech – metr devadesát, fotbalista, nejstarší ze tří synů.

„Kdyby mě Séan požádal, ať s ním přejdu přes silnici, tak snad padnu! Natož kdyby mě pozval na ples!“

„Jako fakt, on je tak boží.“

Susanna při těch slovech kouše do hamburgeru a přežvýkuje s otevřenou pusou. Dívám se, jak se jí maso na jazyku mění v kaši. Holky se unisono rozesmějou. Susanna se kamarádí se staršími kluky, všichni ji znají díky jejím bratrům. Podrobnosti o těchhle známostech

neprozrazuje, ale umí s nimi mluvit. Umí mluvit s každým, protože nějak vždycky přesně ví, co kdo potřebuje slyšet.

„Chudák John.“

„No jo, ale poslouvejte! Ona prý řekla ano oběma!“

„Ještě by ji mohl pozvat někdo třetí.“

„Vůbec bych se nedivila.“

„Tu bych snad pozvala i já.“

Řeknu to jenom z legrace, ale Patricia nad tím protočí panenky. Mám pocit, že před ní nikdy nedokážu říct nic správně, pořád se na mě dívá, jako by mě nemohla ani cítit. Ani by mě to vlastně moc netrápilo, protože je ze všech holek nejmín zajímavá a nejmín hezká. Ostatní ji taky nemají rády, všechny už se k tomu přiznaly, ale žádná si za tím nestojí. Myslím, že bychom se bez ní v pohodě obešly. Patricia nebyla milá holka ani předtím, než ji potkala všechna ta smůla, ale známe ji už tak dlouho, že se jí prostě nejde jen tak zbavit. Někdy člověk s někým kamarádí jenom proto, že ho zná odjakživa. Není to žádné zvláštní pouto, a stejně je nerozlučné. Patriciin otec je mnohem starší než její máma a má počínající demenci, takže máma na ni nemá mezi péčí o manžela a malá dvojčata moc času.

Mladší z dvojčat nemělo při porodu dost kyslíku a nebylo jisté, jestli přežije. Teď potřebuje spoustu péče, stejně jako to starší, stejně jako všechny pětileté děti. To všechno znamená, že Patricia je doma hrozně osamělá. Až půjde na vysokou, bude se cítit provinile, že mámu nechává na všechno samotnou, ale od odchodu ji to neodradí. Její táta už ji někdy ani nepozná a stává se to čím dál častěji. Susanně je jí hrozně líto, takže spolu někdy tráví celé hodiny jen ve dvou a hrozně vážně mluví

o tom, jaké je to žít s tak polovičatými rodiči. Patriciu snáším jenom proto, že rozumí Susanně v některých věcech, které sama nechápu. Chci, aby měla Susanna pocit, že ji někdo chápe. Jenže když s námi pak Patricia sedí v bufetu a protáčí nade mnou panenky, zapomínám ji litovat. Možná to zní bezcitně, ale už s ní prostě nemám trpělivost. Všichni ostatní se smějou tomu, co jsem řekla o Niamh, protože vědí, že možnost strávit s Niamh jakýkoliv čas by byl dar z nebes.

„Já bych ji pozvala, kdybych vedle ní nevypadala tak hnusně.“

Joan se rozesměje a všechny se smějou s ní a já už se dneska na Patriciu prostě nepodívám. Je to malý trest, který si zaslouží, i když si ho možná ani nevšimne. Jsem kvůli tomu hrozná? Nemyslím si, že se ke mně může chovat hnusně jenom proto, že to nemá doma lehké. Někdy si říkám, jestli jsem jediná, komu Patricia připadá zlá nebo kdo si pamatuje, že takhle zlá byla vždycky. Vždyť jsem si akorát dělala legraci. Všechny ostatní už to určitě pustily z hlavy, jenom já ne. Radši budu chvíli držet pus, abych zase neřekla něco hloupého. Je příjemné prostě se jen tak ponořit do představ ostatních holek, které pořád rozebírají Niamh a její šaty a jak ohromně jim to se Séanem bude slušet. Je příjemné se na ně dívat, poslouchat je a mít pocit, že k nim patřím.

Příjemné to sice je, ale vedly jsme tenhle rozhovor už tolikrát, že když se do něj nepřinutím zapojit, začne mi pozornost odplouvat od stolu a mnohem zřetelněji se soustředí na Susannina ústa. Štěbetání holek je jako vzdálený šum, ale zato velmi hlasitě slyším, jak se její zuby zakusují do jídla. Jak jí jazyk pleská o patro. Jak jí sliny s každým soustem mlaskají o sto decibelů hlasitěji.

To musí jíst jako pes? Zčervenají mi tváře, ale ani se to nesnažím skrýt. V nějakém divokém okamžiku naprostého odevzdání, jaký jsem nikdy předtím nezažila, si pomyslím, že bych se klidně stala mikroby v hovězím mase, které její tělo vyhledá a zničí, kdyby to znamenalo, že mi bude věnovat aspoň kousíček pozornosti. Teplo a vlhko jejích úst.

Jak mě něco takového vůbec mohlo napadnout! Jak náhle a prudce mě to přepadlo. A jak mi hoří tváře. Připadá mi naprosto pochopitelné, že chci být v jejích ústech, nechat se jí roztrhat na kusy. Až dokud se nepřistihnu, že to opravdu chci, a nezděsím se, nezhnusím se tím sama sobě. Skoro se zasměju vlastním absurdním myšlenkám. To jsem vůbec nebyla já, jen nějaký hloupý nápad, který se mi vloudil do hlavy, aby tam nadělal neplechu. Tohle jsem si přece nemyslela. Takový divný pocit. Úplně nenápadně se pokřizuju a doufám, že mi bude odpuštěno. Věřím, že už nikdy neucítím nic tak nevysvětlitelného a silného.

„Lucy?“

Vzhlednu. Mluví na mě.

„Ptám se tě, jestli John, anebo Séan!“

Požehnány budiž tyhle stokrát otřepané řeči. Mohla bych na rok přestat poslouchat a stejně bych věděla, co mám říct. Je to snadné, tohle jsou moji lidé a čekají, až vyslovím ta správná slova a nakrmím jejich hladová srdce. Těmhle holkám rozumím, znám ten vzorec, všechno je v pohodě. Dám jim, co chtějí.

„Séan! To je snad bez debat.“

Začnou se zběsile hihňat a já se tím zvukem nechám obklopit. Když vidím, jak se Susanna směje s pusou dokořán, děkuju všem andělům v nebi, že už své jídlo spolkla.

„Jen ať tohle neslyší Martin!“

Patricia na mě zamrká a já si přeju, abych ji na sebe nenechala mrkat. Potřebuju vteřinu o samotě, abych se zase srovnala. Ale vtom je tady Martin a za ním ostatní kluci. Právě přicházejí ke dveřím bufetu. Dívá se na mě, ne na ostatní holky. Mám z toho pohledu moc hezký pocit. Rozbuší se mi srdce a taky z něj nespouštím oči. Dává mi to pevnou půdu pod nohama. Servírka za pultem kluky zahlédne a vůbec z toho není nadšená. Bernadette se napřímí. Už to začalo.

2

Když přijdu domů, babička mě všem ohlásí.

„Á, tady je naše podvržené dítě!“

Je to zvláštní vtíp jenom pro mě. Myslím, že to říká proto, že jsem se v poslední době proměnila z dítěte v mladou ženu. Možná je v tom i něco víc, ale nenechám se tím urazit. Matka mě donutí sednout si ke stolu a najíst se se všemi ostatními, i když ví, že už jsem jedla, přestože v bufetu jíst nemám.

„Vyhozené peníze a zkažený apetit.“

A už mi nakládá z hrnce na talíř vařenou zeleninu. Když zápasím s mrkví a pastinákem, posměšně se u toho ušklíbá. Moje dokonalá matka, sladká i bodavá jako včela. Když jsem byla malá, ještě docela maličká a zmatená, jen taková muška poletující po kuchyni, odmítala jsem se od ní hnout. Už v tak raném věku jsem chápala, že láska má své meze, a byla jsem si jistá, že jednoho dne lidem láska ke mně dojde. Myslím, že u matky to začalo, když jsem chodila do přípravky a sestra Loretta mi dala tři rány pravitkem přes dlaň za to, že jsem si na dvoře hrála na líbací honěnou. Matka si vždycky velmi zakládala na tom,

jak jsem hodná. Ještě dneska má ráda plaché a poslušné holčičky. Ten den, kdy jsem přišla s pruhu od pravítka, ji poprvé napadlo, že se mnou možná nebude tak snadné pořízení, jak se zdálo. Babička prohlásila, že jsem určitě musela provést něco strašného, když jsem si vysloužila výprask, protože takové věci se bez pořádného důvodu nedějí. Jenže pravda byla taková, že mě vůbec bít neměli, protože já si ten den na líbací honěnou ani hrát nechtěla. Nechtěně jsem se do té hry připletla a někdo mi dal pusu. Jak jsem jim tohle všechno měla vysvětlit? Nedomnívala jsem před nimi ani vyslovit slovo pusa, natož jim vysvětlovat pravidla líbací honěné. Babička ze mě byla tak rozčilená, že mi slíbila naplácat i na druhou dlaň, aby byly stejné, ale byla to jen planá hrozba.

„Ale zlatíčko, než se vdáš, bude to dobré.“

Tohle matka říkala vždycky, ale tentokrát v tom první zazněla únava. Kromě toho mě akorát poslaly o půl hodiny dřív do postele. Ležela jsem v čerstvě vypraném povlečení, vdechovala vůni pracího prášku, který matka používala, a cítila v povlaku na polštář její lásku.

Nikdy jsme nebyli rodina, která se hádá. Věci prožíváme hodně silně, ale potichu. I ty nejhlubší pocity se u nás projeví nanejvýš lehkým povzdechem a tím to hasne. Ticho toho prozradí hodně. Všechna ta bolest ale někam musí, takže někdy cítím, jak mi bobtná pod kůží a čeká, až ji někdo propíchne. Jednoho dne mě matka bude mít dost. Není to obava ani domněnka, ale předtucha. Její náklonnost vyvane, a proto musím vstřebat všechnu lásku, kterou mi dává, dokud se tak děje. Nikdy jí nevadilo, že se jí v kuchyni držím za sukně. Babička mi vyhrožovala, že mě posadí na zápraží, jestli za matkou nepřestanu pořád chodit. Říkávala:

„Když tě tam necháme přes noc, přijde si pro tebe nějaká jiná maminka a odnese si tě. A my budeme mít po starostech.“

Mockrát se stalo, že babi otevřela dveře, ukázala na schod a začala pomalu počítat do tří, ale ven mě nakonec nikdy nevyhnala. Matka by to nedovolila. Chtěla jsem jenom společnost, být jednou z velkých holek. Nikdy mě nenapadlo, že otravuju, dokud mi to někdo nedal přímo najevo. Kdykoliv mě babi hubovala, matka mě vzala do náručí, s tichým zasténáním si mě posadila na bok a řekla:

„Lucy je přece moje malá pomocnice. Nikdo mi nepomáhá tolik jako ona! Ale uť, na nošení už jsi moc velká.“

I když jsem ji o to neprosila, stejně mě pořád zvedala a já si z toho domyslela, že jí můžu pořád dělat ocásek. Když jsem byla malá, bylo to tak vždycky. U matky jsem byla za všech okolností vítaná. Možná bych dokonce řekla, že jsme byly nerozlučné. Když jsem teď starší, už nezáleží na tom, jestli stojím hned vedle ní, nebo jsem někde z dohledu. Visím ve vzduchu, pořád na mě musí myslet, nemůže být beze mě, i když by dala cokoli za to, aby se mě zbavila. Možná si to zasloužím, možná ne.

Po večeri dorazí Martin na hodinu irštiny. Loni jsem spadla z pokročilých na střední úroveň, a stejně pořád zaostávám. Na doučování nemáme peníze, a proto matka zlaneřila Martina, aby po večerech chodil k nám a pomáhal mi. A on skáče tak, jak píská. Není to ponižující? Dřív se mi snažila pomáhat babička, ale nemá trpělivost, takže tím všechno jen zhoršovala. Martin zvládá pokročilou irštinu levou zadní, takže moje učivo je pro něj brnkačka. Ve slabém, ospalém světle sedí vedle mě u kuchyňského stolu a kopne do mě, kdykoliv si všimne,

že přestávám dávat pozor. Dneska se snaží udržet můj zájem víc než obvykle, protože matka na nás z obýváku vidí. Nikdy ale neodtrhne zrak od mýdlové opery *Glenroe* na dost dlouho, aby mě přistihla, jak se zasněně dívám do prázdna. To už by měl vědět.

Je sice milé, že mi chce pomoci, ale nepřipadá mi to jako vhodný způsob, jak mě něco naučit. Martinovi to trapné není, myslí si, že je užitečný, a má z toho hroznou radost. Vůbec nechápu, k čemu jsou takhle uprostřed léta úkoly dobré. Cokoliv se teď naučím, do září zase zapomenu, na to vemte jed. Pak se vrátím do třídy, nebudu dávat pozor a nic se nenaučím. Nevím, proč mám po večerech plýtvat časem přípravou na něco takového.

Po hodině, kdy se mě pokouší něco naučit, to Martin vzdá a hrajeme místo toho v jeho sešitě šibenici. Je milé, že mi chce pomoci, a legrační, že si myslí, že dokáže udržet mou pozornost. Ráda s ním sedím u stolu, když oknem dovnitř proudí večerní vzduch. S ním nikdy nemám pocit, že jsem nemožná nebo hloupá, protože ve škole nestíhám. Dává mi pevnou půdu pod nohama. Zatímco se snažím přijít na to, která písmena chybějí, řekne mi, jak moc se mu líbí moje nová bunda. Nenamáhám se s vysvětlováním, že ta bunda, ve které mě dneska viděl, patří Susanně a jenom jsem si ji zkoušela. Počítá se ta pochvala. Nemyslím, že si tu bundu nějak zvlášť prohlížel, ale rozhodně musel postřehnout, jak se v ní sama sobě líbím. Všimá si věcí, kterých si holky nevšímají. Chci, aby věděl, že si toho vážím, ale nechci se o tom zmiňovat.

Když odejde, sleduju od zadních dveří, jak mizí zahradou ven na tmavou silnici a odnáší s sebou i poslední zbytek všeho, co bylo dneska dobré. A pak už jsem tu

jen já a moje rodina. Matka sejde v županu dolů, aby si vzala prášek proti bolesti. Pohled na matku v noční košili mě jaksi znervózňuje. Řekne mi, ať Ciaránovi zhasnu lampičku, až půjdu spát, a zase mě nechá samotnou. Nesnáším ticho spícího domu, zvláště po dni stráveném s kamarádkami. To ticho úplně řinčí. Připadám si kvůli němu mnohem opuštěnější, než doopravdy jsem. Měla bych jít spát dřív, než to začnu zbytečně promýšlet. Když procházím kolem babiččiných dveří, na chvíli se u nich zastavím. Když jsem byla malá, vždycky jsem za ní zašla a popřála jí dobrou noc. Nejradši bych to udělala i teď. Místo toho vyjdu nahoru a přesvědčím samu sebe, že babi už nejspíš spí. Jsem sice ráda, že už jsem starší, ale z některých věcí, které k tomu patří, se cítím provinile a nepříjemně. Vyčistím si zuby a odklepnu z kraje umyvadla zaschlý kus pasty. Nevím, jestli je to mnou, nebo zrcadlem, ale můj obličej vypadá hrozně protáhlý. To ty vlasy, tahle délka mi nesluší. Měla bych se zase ostříhat nakrátko. To mi sedělo, jenže to nebylo moc ženské. Všechny holky mají dlouhé vlasy, a dokonce i kluci mají dlouhé vlasy. Chci vypadat jako ostatní. Dokázala bych se na sebe do zrcadla dívat celou noc. V posteli slyším, jak voda protéká trubkami. Časovač bojleru cvakne a dům vydechne. Dnešek skončil a máme pár hodin, než budeme zase muset začít fungovat.

Sice o tom nemluvíme, ale holky prožily podobně melancholické večery jako já. Patricia se vrátila do potemnělého domu a na to, že tam někdo vůbec je, ji upozornila jen záře televizní obrazovky dopadající na tváře jejich unavených rodičů. Zvuk byl stažený na minimum a jejich telefon by klidně mohl být odpojený, protože ho beztak skoro nepoužívají. U Eimear doma se rozléhal

sborový křik jejích mladších sourozenců, kteří brečeli kvůli koupání. Máma si ani nevšimla, že Eimear přišla, a ta se jenom odvěkla po schodech nahoru do pokoje. Když Susanna stoupala po strmé příjezdové cestě k jejich domu, Croft Hallu, spatřila v podvečerním světle otcovo nablýskané auto a zaslechla, jak její matka křičí. Vešla dovnitř, právě když Catriona práskla dveřmi ložnice a Phil po nich hodil něco těžkého. Není to velký chlap, ale dokáže využít každou špetku své váhy. Normálně přijíždí, jenom když není Catriona doma. Zbytek času tráví ve městě se svou zbrusu novou rodinou. Susanna se neobtěžovala zeptat, proč vlastně do Crossmore přijel.

„Ztráta času! Vyhozené peníze!“

Když ale uviděl Susannu, přestal křičet a trochu zjhl.

„Ahoj, tati.“

Uchopil její obličej do dlaní a řekl:

„Dala sis něco k jídlu, zlato? Večeře není.“

Když přikývla, pokračoval:

„Výborně. Tak mazej nahoru do postele, jo? Než zase zítra pojedu, skočíme spolu do zahradnictví.“

Zamířil dolů, kde jsou pokoje pro hosty, a Susanna zůstala sama v tichém domě, stejně jako já.

Takové jsou naše dny a večery, které po nich následují. Tohle léto je tak tiché, že určitě musí přijít nějaký výbuch. Takhle už přece nemůžeme moc dlouho pokračovat: drbat, jíst a vracet se domů, kde na nás čeká jenom zklamání. Ve svých oddělených smutných postelích myslíme jedna na druhou, a i když nechci, myslím na Susannu a na to, jak přežvykuje. Modlím se, abych na to nemyslela i zítra.

• • •

Jako vždycky zůstane moje modlitba nevyslyšena a čtyři dny zápolím s nutkavými myšlenkami na její čelist, řezáky a amyblázu. Nedokážu to vysvětlit.

Když konečně dojdou k tomu, jak fungují její ústa, a říkám si, že už je po všem, vmete mi do tváře něco nového a nečekaného. Nejdřív je to odraz slunce v mazu na jejím čele, potom modrý lak na nehtech na nohou a nakonec zlatavý stroupek hnisu na okousané, zanícené nehtové kůžičce.

Tohle okouzlení bohužel není nové. Právě kvůli Susanně jsem se nakonec nepokusila v den našeho prvního přijímání dát Martinovi pusu. Uprostřed toho víru smetanové a bílé a burácení varhan tam zářila právě ona, tak oslnivá, jako by ji někdo namočil do bělidla. Jako jediná neměla šaty po sestře nebo sestřenici. Najednou jsem nedokázala pustit z hlavy, že ty moje jsou už bůhví kolikrát naškrobené, znovu založené a v rodině kolují tak dlouho, že by se při jednom špatném pohybu mohly celé rozpárat. Půlku mše jsem hořela závistí nad tím, jak je nádherná. Jak mě může Bůh považovat za hodnou přijímání, jak mě vůbec uvidí, když se vedle mě třpytí a blyští ona? Pamatuju si, jak toho dne dokonale odříkávala modlitby, každou slabiku vyslovovala správně, jako by rozuměla každému slovu a nebyla to pro ni jen hromada zvuků, které se, stejně jako já, naučila nazpaměť. Dívat se, jak se modlí, bylo mnohem podmanivější než všechno, co otec McDonagh prováděl s hostií a vínem. Koberec u oltářního zábradlí už mě netlačil do kostnatých kolen, necítila jsem průvan v kostele. Přijala eucharistii přede mnou a já se potichu omluvila Ježíšovi, že po jejím jazyku bude muset vzít zavděk tím mým. Byl to pocit hlubokého studu, kterému doteď nerozumím.

Martin byl v tu chvíli to poslední, na co jsem myslela. Stejně jako naše pusa. Stejně jako svatba. Můj zájem o tyhle věci už se nikdy tak úplně nerozhořel. Někdy bych si přála, aby se vrátil.

Před kostelem jsem pak Susanně ani nepopřála hezký den, protože ten můj mi zkazila její vyrovnanost, krása a děsivá ladnost. Nikdy jsem nepoznala nikoho jako ona, nikdo jiný ve mně nikdy nevzbudil takový strach. V tu chvíli ji bylo nejjednodušší prostě nenávidět. Úplně stejný pocit mám i teď, byť s Martinem vůbec nesouvisí. Nevím, proč je mi z toho tak hrozně ani proč jsem se v den prvního přijímání cítila tak provinile. Nevím, proč si to tak dobře pamatuju nebo proč to prožívám tak silně. Ale jsem si jistá, že jakmile pochopím tyhle útržky své minulosti, pochopím i přítomnost. A tak si všechny tyhle vzpomínky nechávám vířit hlavou a popouštím uzdu svým fascinacím.

• • •

První červencové týdny přijdou a zase odejdou, a když konečně nastane maturitní ples, skoro si ani nevšimnu, jaké má kdo šaty. Jsem až příliš uchvácená dírou v Susaniných džínách, z níž jí vykukuje neoholené koleno. To je v pohodě, v každé partě je určitě jedna kamarádka, která převyšuje všechny ostatní a všechny ji obdivujou. Ostatní holky k ní určitě vzhlížejí stejně jako já.

Přijde září a ze školy se mi nedonesou žádné drby. V hodinách irštiny nestíhám. Do školy chodím jen proto, že tam na chvíličku můžu mít i ji. S každým zkracujícím se dnem se nořím hlouběji do jejích bezděčných pohybů. Možná ani nechci, aby mi to někdo vysvětlil.

Říjen jí přinese do úst kapsli s falešnou krví, kterou prokousne a nechá si ji se smíchem stékat po bradě,

zatímco vodíme všechny své mladší sourozence po kole. Řekne mi, že jsem skvělá sestra, což ostatním holčákům neřekne.

Prosinec jí dá modré rty poté, co s Patriciou celé hodiny sedí a povídají si v rozvalinách starého statku navzdory tomu, jaká je zima. Potom mi převypráví všechno, o čem spolu mluvily. Připadá mi to celé hodně osobní. Nevím, proč se mi s tím vlastně svěřuje, zvláště když už se z toho jednou vypovídala Patricie. Susanna mi teď vypráví čím dál víc věcí. Říkám si, jestli to Patricie nevdá.

Únor jí přinese novou tubičku perleťového lesku na rty, což je Philova omluva za to, že se o víkendu neobjevil doma. Začneme spolu trávit všechny soboty a neděle, aby nemusela být sama. Abych já nemusela být ani chvíli bez ní.

Jsem ráda, že máme ve škole tak málo společných hodin. Ona exceluje někde v pokročilých, já se prokousávám běžnou úrovní a užívám si, že si od ní můžu aspoň na chvíli oddechnout. Zasllechla jsem nějaké řeči, že se ve škole tolik snaží jenom proto, aby udělala dojem na rodiče. To není fér a není to navíc pravda. Susanna je hrozně chytrá, snažit se vůbec nemusí a na její rodiče stejně nikdy nic dojem neudělá. Není hezké si to přiznat, protože je to moje kamarádka, ale když je se mnou ve třídě, cítím hrozný tlak, abych se soustředila a byla chytřejší, než jsem, protože si neumím představit nic trapnějšího, než že bych před ní selhala. A nepomáhá mi, že nedokážu dávat pozor na tabuli, protože ji musím pořád sledovat, abych zjistila, co dělá. Kontroluju i ostatní holky, abych věděla, na koho se dívají ony, a taky abych se ujistila, že nejsem jediná, kdo nestíhá. Mým známým

by možná prospělo, kdybych opakovala ročník na jiné škole, daleko od ní.

Celý podzim, potom zimu a teď i jaro jsem až příliš ponořená do Susanny a jejích nádherných úst. Celý rok marním tím, že ji pozoruju. Dlouhé březnové dny uvítám s nadšením. Musím se v tom světle očistit, musím se přes to přenést. Je snad špatně, že si všímám všeho, čím se od nás ostatních liší? Je lepší, milejší, hezčí, je prostě někde úplně jinde. Není na tom nic nepatřičného, je to jen rok dívání, pozorování a čekání na další věc, která mě úplně dostane. Někdy je toho tolik, že vedle ní nedokážu vydržet, ale má v sobě něco, co mě k ní táhne. Možná to, jak si mého obdivu skoro nevšímá. Nebo to, jak hrozně se ke mně dokáže chovat, a zároveň být moje nejlepší kamarádka, až v tom skoro nevidím rozdíl. Možná jsou to její nálady, jejich světla a stíny, jako by měla srdce proměnlivé jako nebe. Je ponižující přemýšlet, jestli jsem pro ni někdy znamenala totéž, co ona pro mě.

Jedinou útěchou v tom všem je Martin. Je o sedm měsíců starší než já a jeho dům stojí jen pár polí od našeho. Burkeovi jsou asi naši nejbližší sousedé. Původně jsme se skamarádili jen díky tomu, že bydlel tak blízko. Dávalo smysl, aby se naše matky střídaly v odvozech do školy, a protože jsou Martinovi sourozenci zhruba stejně staří jako ti moji, životní rytmus Burkeových a Nolanových se tím přirozeně sladil. Už bych bez něj nejspíš nedokázala fungovat. Znáám ho příliš dlouho, stal se mojí součástí. Odmalička je věrnou kopií svých dvou starších bratrů. Jsou jeden jako druhý jako třetí: všichni mají světlé oči a špinavě blond vlasy. Podle jeho bratrů poznám, jak bude Martin vypadat za dva roky

a třeba i za čtyři. Nebude to o moc jiné než teď. Přemýšlím, jestli ho uklidňuje, že bude vždycky vypadat úplně v pohodě. Můj jediný vhled do budoucnosti představuje pár pomačkaných fotek mé matky. Snažím se nemyslet na to, jak a v co asi dospějeme. Snažím se co nejvíc soustředit na okamžik, ve kterém právě jsem. Věci jsou pak snazší.

Třeba zrovna teď, tenhle březnový večer, kdy je Martin u nás na zahradě a já mu nahazuju míček, aby do něj mohl mlátit pálkou. Není to zrovna moje nejoblíbenější zábava, ale vím, že jeho to baví. Když jsme byli mladší, trávil jsem spoustu času tím, že jsem stála v brance nebo chytala jeho přihrávky, dělala jsem cokoli, jen aby se mnou byl. Tehdy mě fascinoval. Fascinovala mě spousta kluků. Za poslední rok mi došlo, že se mnou rád tráví čas, i když s ním odmítnu hrát. Je tu se mnou, kdykoliv chci. Ví, že galské sporty nemám ráda, a tak prostě jen sedíme a povídáme si. Přesto vím, že hraje rád, takže když mi podá pátku, snažím se. Není jako ostatní kluci. Nemyslím, že ti by se mnou chtěli vést dlouhé hovory jako on. Ošemetná problematika puberty nám dává spoustu námětů. Když si po večerech povídáme a hrajeme si u nás na zahradě, připadám si, jako bych byla na rozhraní. Jsme dospělí a děti zároveň. Mám to strašně ráda. S nikým jiným se takhle necítím. S holkami můžu být sebeuvolněnější, ale stejně mám vždycky strach, že budu ta divná, co je navíc. S Martinem se toho bát nemusím. Vedle něj nejsem nikdy trapná. Nikdy se nemusím snažit. Prostě mě má rád takovou, jaká jsem.

Po všechny ty dlouhé roky dětství jsme si byli tak blízko. Když teď dospíváme, mám někdy pocit, že nás to od sebe odtrhne. Vzdaluju se od rodiny, od domova, od

něj. S holkami jsme si čím dál blíží. A se Susannou ještě blíží. Ať chci s Martinem trávit čas sebevíc, připadá mi, že se teď vše pořád točí kolem holek.

Dny tu odkapávají pomalu, jako napůl rozteklý vosk ze svíčky. Čas je v Crossmore tvrdý a měkký zároveň. Myslí, že se tu potkává starý svět s novým. Kdysi to prý bylo velké a důležité město se železnicí a rušným trhem. Tenkrát tu žila spousta mladých lidí a byla tu pro ně i spousta příležitostí. Prarodiče a jeptišky na to rádi vzpomínají a vyprávějí o těch časech tak poutavě, že si tuhle podobu Crossmore pamatuju, i když jsem ji nikdy nezažila. Na střední škole sv. Josefa visí dvě fotografie toho starého Crossmore. Na jedné je kouřící vlak s okny plnými mávajících cestujících a na druhé davy lidí na náměstí. Tohle Crossmore je teď hodně daleko. Někdy si říkám, jestli zbytek světa vůbec ví, že tu ještě jsme. Není žádný důvod sem jezdit. Vlakovou trať zrušili, koleje pohltila tráva a luční kvítí. Trhy se přesunuly jinam. Trnitých keřů je tu víc než lidí. Brzy se rozlehlé farmy kolem nás rozpůlí a prodají, rozdělí mezi děti, znovu rozpůlí a znovu prodají a pak přijedou lidé z města, tu půdu skoupí a postaví si na ní domy, aby měli v létě kde přebývat, protože léto je jediná doba, kdy stojí za to

sem přijet. Znovu udělají z Crossmore důležité místo, i když tu vlastně nebudou. Peníze jsou to jediné, na čem záleží, i když budeme předstírat, že ne. Teď jsme právě v mezifázi a je tu hrozné ticho. Podle posledního sčítání má Crossmore jen 335 stálých obyvatel, ale jako jedna z nich můžu říct, že mi to číslo připadá strašně vysoké. Mám pocit, že se tu motá pořád dokola nějakých třicet nebo čtyřicet lidí. Tohle je jedna z mála věcí, na které se s babičkou shodneme.

„Asi se všichni někde schovávají.“

Dodnes nad jejími slovy někdy přemýšlím. Říkám si, v jakém příkopu nebo rozvalině asi jsou a jestli by mě vzali mezi sebe.

Asi je hezké žít někde, kde je klid. Město by mi patrně připadalo jako ohromný tavicí kotel. Táta nám rád připomíná, že na tak odlehlém místě, jako je Crossmore, nám aspoň nehrozí žádné bombové útoky. Je tu bezpečno. Jsme jako těsný pokojíček. Na tak malém místě není moc prostoru pro divoké myšlenky ani ambice. Někdy je to uklidňující. Možná se všichni rodíme jedineční, ale vesnice nás rozmělní v jednoho člověka. Jsme pověřiví, věřící, tradiční a tím to hasne. Rozdíly mezi námi jsou jen nepatrné. Mezi katolíky jsou protestanti. Mezi chudými jsou bohatí. Ti, kdo mají děti, a ti, kdo je mít nemůžou.

V Crossmore se vymyká normálu pouze Catriona O'Sheaová, Susannina matka. Je to zbloudilá bytost, které se všichni hrozíme, a zároveň ji obdivujeme. Její dům je asi nejbliž k tomu, co by se v Crossmore dalo považovat za panské sídlo. Nemá hypotéku, nemá žádný očividný zdroj příjmů a nemá doma manžela. Být příslušnicí společenské smetánky na venkově je zvláštní úděl. Říkám si, jak tu neustálou pozornost zvládá. Její život byl vždycky

skandální a Susannin život je kvůli tomu zároveň smutnější, ale i oslnivější, než by ten náš kdy mohl být.

„Ti O'Sheaovi nejsou žádní katolíci.“

Matka to řekne, jako by to snad znamenalo, že tím jsou si s Catríonou rovny. Když Catríonu porovnávám s matkou a s ostatními ženami v Crossmore, nevím, ke kterému z jejich životů bych měla směřovat. Je horší být výjimečná, nebo bezvýznamná? Kéž bych si nikdy neuvědomila, že my holky nahrazujeme ženy, kluci plynule nahrazují muže a všichni se řídíme stejnými pravidly. Měla bych se jich držet a užívat si té báječné jistoty, kterou nabízí. Jenže pak vidím Catríonu, jak na pravidla kašle. A podívejte, co jí to vyneslo: rušný společenský život, nekonečný půvab. Něco mi na tom připadá smutné. A když už ne smutné, tak určitě děsivé.

Když jsem byla malá, nikdy mě nenapadlo, že by za obzorem mohlo být ještě něco dalšího. Tohle byl jediný život, který mi kdy dával smysl. Teď si říkám, jestli bych mohla odejít někam jinam, někam, kde je živo, kde to není samé trní, kam jezdí vlak. Na místo, které se jen neopájí tím, jak bylo kdysi významné, jako je tomu v případě naší vesnice. Představte si místo, kde bych mohla křičet a nikdo by mě neslyšel, selhat a nikdo by mě neviděl. Místo, kde by moje bezvýznamnost nebolela, protože bezvýznamní by byli všichni. Tam ale nejsem. Tady je slyšet každý nádech, roznese se každá zlá myšlenka. Na pohled je to tu možná krásné, ale žít se v tom nedá, protože to připomíná sladký, smutný sen. A i když bych si dokázala představit milion míst, kde bych byla radši, bojím se, že nikdy nebudu mít odvalu odejít. Mám strach, že Crossmore je ve mně příliš hluboko a jinde bych neměla existovat.

Vím, že v patnácti je každý frustrovaný, ale to moji frustraci neuменьšuje. Připadám si jako ostrov, oddělená od všech ostatních. Možná jsme ostrovy všichni, oddělení jeden od druhého. Možná si i ostatní připadají ve vlastním rodném městě cize. Ano, možná jsme opravdu všichni jen ostrovy, stejně divocí a nemilosrdní, oddělení nespočtem vlastních nedostatků. Možná na to není žádný lék a můžeme se jen naučit, které části sebe samých zapírat a které vynést na světlo.

Matky máme doma, otce v práci, na kuchyňských parapetech votivní svíčky a tolik sourozenců, že se v nich člověk ztratí. Navenek žijeme všichni stejný život, ale uvnitř má každý tolik tajných krizí jako já. Aspoň v to doufám.

...

Jako většina otců v Crossmore tráví i ten můj celý den na farmě a celou noc v posteli. Na večeri se vrací domů celý třpytivý od deště a voní sladkou siláží a potem. Ruce má oteklé a potřísněné šedou špínou, i když si je umyl. U jídla poslouchá, občas něco zamumlá k tomu, co mu vyprávíme o uplynulém dni, a když už jsme v posteli, mluví potichu s matkou o dospělých věcech. V neděli se na pár hodin objeví mezi námi, navoněný a hezky oblečený na mši. Sníme oběd a on s tím nespěchá. Houpá si malého Padraiga na kolena, a pokud se mi po něm daný týden obzvlášť stýskalo, přinesu si dolů nějaký úkol, o kterém vím, že ho zvládne, a on mi s ním pomáhá. Je to jen způsob, jak mu být nablízku. Hřiště na galské sporty je kousek pěšky od domu, otec se tam chodí s bratry dívat na hurling a fotbal. Tam vznikají skutečná pouta, ale já tam nemám co dělat, takže o to přicházím. Vždycky se vrátí a smějí se nebo probírají něco ze zápasu, ale neumějí to

vysvětlit, takže to zůstane mezi nimi. Je dobrý otec, jen jako bychom se pořád míjeli.

Moje matka je celý den doma, jako většina matek v Crossmore. Má pocit, že se jí za to nedostává dost vděku. Možná má pravdu. I když se kluci snaží být jako táta, jsou jí hrozně podobní. Všichni čtyři mají stejně jemně tvarované nosy a mírné oči, kvůli kterým vypadají zklamaně, i když nejsou. Dokonce i malý Padraig se jí začíná podobat. Nemyslím, že si uvědomují, jak blízko k matce mají, zvláště když si dávají tolik záležet, aby do puntíku napodobovali všechno, co dělá táta, hlavně Tadgh. Převzal všechny tátovy způsoby – jak zvedá telefon, jak stojí, jaké dělá vtipy. Dokud tu bude Tadgh, bude to, jako by táta pořád chodil po polích, i když už bude třeba dávno pod zemí. Tadgh už sám převzal večerní dojení, aby táta mohl jít domů a dívat se na zprávy.

Tadgh farmu jednoho dne zdědí. Není to žádné tajemství ani sen, je to zvyk, který táta nenechá zaniknout. Ať Tadgh chce, nebo ne, bude farmářem až do smrti. Zní to hrozně vznešeně, že máme půdu, kterou je možné předat dál, jenže pole jsou hodně kamenitá, takže krávy nikdy nenaberou tak, jak by mohly, a proto ani nedojí tak, jak by měly. I když táta přivedl jiné býky, nikdy z toho nevzešly moc dobré krávy. Všechno se nakonec vrací k půdě. Každý Štědrý večer nám táta vypráví příběh, který jako dítě slýchal sám, o dávných nájemcích farmy, které po hladomoru vyhnali z jejich pozemků. Říká, že dcera té rodiny na tu půdu uvalila kletbu, aby zklamala každého, kdo ji po nich převezme. Když přišli noví nájemci, otcovi dávní předkové, ze země prý vyrazily kameny a pole zůstala k ničemu. Když táta ten příběh vypráví, matka odchází z místnosti. Nevěří

tomu, ale bojí se toho, a tak hned volá z kuchyně ve snaze tátu umlčet.

„Ty toho tak napovídáš. Jak by nějaká ženská mohla přimět kameny, aby vylezly ze země?“

A když si myslí, že ji nevidíme, rychle se pokřižuje.

Kletba by nejspíš nedokázala proměnit pole v kámen, ale je to velmi snadný způsob, jak vysvětlit, proč krávy tak málo dojí. Takové příběhy mají svou váhu. Nikdo jim doopravdy nevěří, a přece se berou tak trochu jako pravdivé. Tadgh dostane prokletou farmu, která nevýdělává ani polovinu toho, co by měla – nejsme zdaleka tak zazobaní, jak možná vypadáme. Není to zvláštní, že mu spadne do klína přesně ta kariéra, po které na světě nejvíc touží?

Možná kdyby Tadgh netrávil tolik času na farmě, měli bychom k sobě blíž, ale takhle toho o něm vlastně moc nevím. Není na mě zlý, ale není ani milý. Asi je těžké být jedno nebo druhé, když je mezi námi takový odstup. I když sedíme naproti sobě u večeře, mám pocit, že mu překážím. Chová se ke mně spíš jako ke spolubydlící než jako k mladší sestře. Ve škole tráví obědy s kuřáky za živým plotem a na záchodech se mě starší holky ptají:

„Je pravda, že tvůj brácha chodí s Claire Hayesovou?“

Jméno dotyčné holky se každou chvíli mění a já musím dělat, jako že nechci odpovédět z loajality k bratrovi, a ne proto, že o jeho osobním životě nevím vůbec nic. Myslím, že kdybychom si našli čas spolu mluvit, mohli bychom vycházet docela dobře. Možná jednou, až budeme starší. Zatím je jen stínem táty, stejně jako se já snažím být stínem matky.

Holky pocházejí z úplně stejných rodin jako já. Maria je prozatím poslední z Kealyových. Její matka je

nejmladší ze sedmi dcer a Maria zrovna tak. Kdysi dávno by to znamenalo, že se stane léčitelkou, ale dneska už na tom příliš nesejde. S tolika dcerami je dost dobře možné, že se Mariina matka ještě pokusí o syna. Eimear má mladší sestry, se kterými si hrajeme. Někdy mě hraní s nimi baví tak moc, až se bojím, že to dělají jen kvůli mně, i když by to mělo být naopak. Susannini bratři jsou z domu dávno pryč, ale oba jí slíbili, že až se někde usadí, vrátí se pro ni. Odešli už před lety a dávno žijou jinde, ale ona se jejich slibu pořád drží a neustále nám ho připomíná.

„Na ničem z toho nebude záležet, až si pro mě Damien a Joe přijedou.“

Říkává to pořád a setřásá tím ze sebe všechny povinnosti. Je to jen vcelku neškodný způsob, jak si v duchu udržet rodinu pohromadě.

Po mně byl doma šest let klid a pak přišel Ciarán, který farmu pořád ještě bere jako hřiště a já mu připadám zajímavá. Martin hraje v juniorském hurlingovém týmu a celé hodiny Ciarána trénuje u nás na zahradě. Táta díky tomu Martina víc bere a já mám aspoň co dělat. Říkám si, jestli s Ciaránem budeme takhle dobře vycházet vždycky, nebo mě jednou přeroste a bude na mě milý jen tehdy, když bude něco potřebovat. Rychle se blíží doba, kdy nebudu dobrá k ničemu jinému než jako zdroj alkoholu a kasička na peníze, což je všechno, k čemu je od loňska dobrý Tadgh. Až se to stane, budu mu muset vycházet vstříc, protože jsem ta starší.

Nikdy jsem nečekala, že po Ciaránovi přijde ještě další sourozenec, ale loni matka překvapila nás – i samu sebe – dalším těhotenstvím. V ideálním případě by s dětmi skončila po mně, protože chtěla jen kluka a holku.

V takovém životě bychom všichni měli doma dost místa a vycházeli lépe s penězi. Matka si byla jistá, že s dětmi už skončila, protože její nejmladší kluk měl čerstvě po prvním přijímání a nejstarší se chystal k maturitě, ale pak ucítila, jak jí s Padraigem tvrdne břicho. Táta mi jednou řekl, že jako jediná holka mezi třemi kluky nebudu mít o pozornost nikdy nouzi.

Skoro mám pocit, že k Padraigovi mám blíž než k Ciaránovi, nejspíš proto, že ho musím přebalovat a krmit. A taky proto, že ještě neumí mluvit natolik, aby mi řekl, ať vypadnu. Zdá se, že nejblíž řemeslu, které se předává z generace na generaci, je v mém případě mateřství.

• • •

Za svobodna pracovala matka v bance v Ballycove a podle toho, co mi vyprávěla, si vydělávala docela slušně, ale před svatbou toho nechala. Poslední směnu měla v pátek a v sobotu se vdávala. Když nám vypráví, jaké to bylo, když ještě chodila do práce, je celá taková teskná, jako by ty časy byly jen sen, který se teď marně snaží vyvolat. Asi to tak opravdu je. Nemluví o tom často, a když už, tak jen krátce, jako by tím, že si to připomíná, porušovala nějaké pravidlo. Nemyslím, že by na to nevzpomínala ráda, spíš ji to rozesmutní, protože tahle část jejího života už skončila.

„Všichni na mě mrkali, všichni chlapi, co tam chodili. Bylo to otravné.“

Přemyslím, jestli to myslí vážně. Je těžké představit si, jak na matku někdo mrká, jak každý den nosí boty na podpatku a červená se. Doma má celý den práce víc než dost, jenže být zaneprázdněná není totéž co být spokojená. Třeba se pomalu provaří a prouklízí až do hrobu. Nebo ji to možná baví. Jestli lituje, že odešla z práce, nebo

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Palčivé léto.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.